

Bokrecension

Governance

Recenseras av Sven Siverbo

Författare till boken är Peder Björk, Göran Bostedt och Hans Johansson
Boken är utgiven av Studentlitteratur och omfattar 159 sidor

Governance är ett nytt perspektiv inom statsvetenskapen som måste förstås. Det är utgångspunkten i Peder Björk, Göran Bostedt och Hans Johanssons bok betitlad just Governance. I förord och inledning anges inte om författarna har författat olika delar av boken eller om man skrivit allting gemensamt. Det anges inte heller vilken målgrupp boken har.

Boken inleds med ett resonemang om problem med den offentliga förvaltningens sektorisering och vilken skillnaden är mellan government och governance. Författarna menar att det är svårt att sätta fingret på vad governance egentligen är men de finner att det förmodligen både är ett empiriskt fenomen och ett analytiskt perspektiv. Ambitionen i boken är att ge läsaren verktyg för att förstå vad governance är, men även att ge läsaren möjlighet att kritiskt granska detta perspektiv.

I kapitlen 2 till 4 avhandlas de organisationsteoretiska områden som valts för att analysera och förstå governance. I tur och ordning avhandlas contingencyteori, interaktionsteori och policynätverk. Någon direkt argumentation för valet av dessa områden lämnas inte. En gissning är att de utgör respektive författares favoritteorier.

Kapitlet om contingencyteorin innehåller både en lättbegriplig introduktion till teorins huvuddrag och en avancerad utveckling av en så kallad contingency-

teorimodell. Enligt modellen kan organisationer ses som bestående av olika subsystem som interagerar med varandra och omgivningen. Bitvis befinner sig författarna i gränslandet till det spännande evolutionsteoretiska fältet, men de vandrar inte ut på det, vilket jag personligen tycker är synd.

Kapitlet om interorganisationsteori inleds med att författarna konstaterar att det är en teori som bygger vidare på contingencyteorin och den öppna systemsynen. Fokus ligger på att en organisation interagerar med andra aktörer i nätverk. De behöver inte alltid anpassa sig till andra aktörer utan har möjlighet att påverka sin omgivning. Påverkansmöjligheterna och styrkeförhållandena bestäms av respektive aktörs resursberoende. Centrala begrepp i kapitlet är nätverk, koordinering och ömsesidigt beroende.

I kapitlet om policynätverk börjar författarna med att konstatera att forskning om sådana nätverk knappast är något homogent forskningsfält. De begränsar därför sina ambitioner till att endast i stora drag presentera denna forskning. Understundom baseras denna presentation väl mycket på forskaren Klijs tre kapitel i en redaktörsbok från 1997. Till skillnad från interorganisationsteorin, som är en vidareutveckling av contingencyteorin, bygger enligt författarna teorierna kring policynätverk på den pluralistiska traditionen. Viktiga begrepp i kapitlet är nätverk, policy och koordinering.

I förhållandevis hög utsträckning förefaller kapitlen om interorganisationsteori och policynätverk handla om samma sak, nämligen nätverk och koordinering. Det är synd att författarna inte valde att integrera dessa båda synsätt. Det är också synd att de inte i de avslutande kommentarerna i respektive kapitel gör återkopplingar till govenancediskussionen.

Kanske av den anledningen är det svårt att bli helt klok på om författarna betraktar de tre teorierna som exempel på governanceteorier eller som led i utvecklingen mot ett governanceperspektiv. Inledningen till kapitel 5 bidrar till den förvirringen. I kapitel 5 upptäcker man även som läsare ett allvarligt redaktionellt misstag. På sidorna 109 till 112 återfinns precis samma resonemang, nästan ordagrant, som på sidorna 21 till 23 - med referenser och allt.

I kapitel 5, som är det sista och betitlat Governance, sammanfattas och analyseras inte de tre tidigare presenterade teorierna. Här hade nog läsaren förväntat sig en analys i syfte att avtäckta något slags kärna inom Governance (utifrån valda teoretiska perspektiv). Istället lanseras sju helt nya "governanceperspektiv", vilket gör att boken öppnas upp ännu mer. Vissa av perspektiven är analytiska medan andra är normativa idéer om vad den offentliga sektorn bör syssla med eller hur verksamheten ska organiseras. Dessa perspektiv beskrivs utförligt och jämförs noggrant.

Mot slutet av kapitlet konstaterar författarna att det inte är enkelt att avsluta boken. De finner ändå ett sätt att göra det på genom att ta ställning till på vilket sätt governance är ett nytt analytiskt perspektiv. De ger två svar som är tänkbara, menar de, men förespråkar det alternativ som innebär att governanceperspektivet

tar sin utgångspunkt i att en aktör försöker koordinera en annan aktör. Det innebär att fokus förflyttas från organisatoriska gränser och placeras på själva koordineringen. Allra sist i boken konstaterar författarna att governanceperspektivet kan öka förståelsen för den offentliga förvaltningens förutsättningar.

Kanske hade boken vunnit på om ett transaktionskostnadsperspektiv funnits med. Det perspektivet förknippas främst med den uppmärksammade transaktionskostnadsteoretikern - och författaren till boken *The Mechanisms of Governance* - Oliver Williamson. Williamsons resonemang finns emellertid inte med i boken. Det är synd eftersom Williamson med ett slags contingencysynsätt undersöker när aktiviteter bör koordineras på marknader, inom hierarkier och i nätverk.

När jag som läsare ska summera intrycken av boken blir avsaknaden av en sammanfattande analys av hela bokens innehåll ur ett governanceperspektiv ett av de bestående intrycken. Därigenom blir resultatet att författarna inte riktigt förmår att göra boken som helhet större än summan av delarna. Fördelen med boken är att den är skriven på ett sätt som ger läsaren mycket information. Den som vill veta något om contingencyteori, interorganisationsteori och policynätverk blir säkert berikad av boken. Det gäller även den som intresserar sig för olika synsätt på hur offentlig förvaltning kan analyseras och vilka idéer som finns om hur sektorn kan effektiviseras.